

Archeo-rapport 195

Het archeologisch vooronderzoek aan de Wijnpersstraat te Leuven

Vanessa Vander Ginst & Maarten Smeets

Kessel-Lo, 2013
Studiebureau Archeologie bvba

Archeo-rapport 195

Het archeologisch vooronderzoek aan de Wijnpersstraat te Leuven

Vanessa Vander Ginst & Maarten Smeets

**Kessel-Lo, 2013
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeo-rapport 195
Het archeologisch vooronderzoek aan de Wijnpersstraat te Leuven

Opdrachtgever:	Liburni NV
Projectleiding:	Maarten Smeets
Leidinggevend archeoloog:	Vanessa Vander Ginst
Auteurs:	Vanessa Vander Ginst Maarten Smeets
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

D/2013/12.825/59

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2013, Studiebureau Archeologie bvba

Administratieve fiche

Administratieve gegevens

Opdrachtgever	Liburni NV Industrieweg 39, 3583 Paal-Beringen
Uitvoerder	Studiebureau Archeologie bvba
Vergunningshouder	Vanessa Vander Ginst
Beheer en plaats opgravingsgegevens	Deze gegevens werden na het onderzoek overgemaakt aan de opdrachtgever.
Beheer en plaats vondsten en stalen	De vondsten en stalen werden na het onderzoek overgemaakt aan de opdrachtgever.
Projectcode	2013/455
Vindplaatsnaam	Leuven, Wijnpersstraat
Locatie	Vlaams-Brabant, Leuven
Kadasternummers	5: F: 5a13, 5b12, 5b13, 5t10, 5x12, 5y12, 5z7, 5z12
Lambertcoördinaat 1	172729.128; 175022.221; 27.239
Lambertcoördinaat 2	172733.663; 175000.233; 26.664
Lambertcoördinaat 3	172748.225; 174990.561; 24.961
Lambertcoördinaat 4	172755.704; 175023.845; 24.926
Kadasterplan	Zie fig. 1.2
Topografisch plan	Zie fig. 1.1
Begindatum	8 november 2013
Einddatum	8 november 2013

Onderzoeksopdracht

Verwijzing Bijzondere voorwaarden	Zie bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Leuven, Wijnpersstraat
Archeologische verwachtingen	Het projectgebied ligt binnen de 2 ^{de} stadsomwalling van Leuven. Op de historische kaart van Jean Blaeu uit 1649 is bebouwing binnen het projectgebied te zien.
Wetenschappelijke vraagstellingen	Tijdens de bureaustudie: -Wat zijn de bekende archeologische en historische gegevens? -Hoe was de oude perceelsindeling? -Hoe groot waren de verschillende huizenblokken? -Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein? -In welke mate is het terrein reeds verstoord? -In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed? -Is er via archeologisch onderzoek of

	<p>waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?</p> <p>-Welke onderzoeksvragen moeten bijkomend bij de prospectie met ingreep in de bodem beantwoord worden?</p> <p>-Wat is de te volgen strategie tijdens het prospectieonderzoek?</p> <p>Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem:</p> <p>- zijn er archeologische sporen aanwezig?</p> <p>- Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?</p> <p>-hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten? En hoe zijn die over de verschillende proefputten heen gelinkt?</p> <p>-Bevatten deze lagen archeologische vondsten?</p> <p>-Uit welke periode dateren de vondsten?</p> <p>- hoe is de bewaringstoestand van de sporen?</p> <p>-Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?</p> <p>-Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?</p> <p>-Wat is de impact van de geplandewerken op de archeologische waarden?</p> <p>-Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?</p> <p>-Welke onderzoeksvragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek beantwoord worden?</p> <p>- wat is de te volgen opgravingsstrategie bij een vervolgonderzoek?</p>
Aard van de bedreiging	Op de hoek van de Wijnpersstraat en de Donkerstraat wordt de bestaande bebouwing afgebroken en wordt een residentie voor studentenhuisvesting gepland. Het perceel heeft een oppervlakte van ca. 1163 m ² en is deels bebouwd (gebouwen zullen gesloopt worden).
Randvoorwaarden	Zie bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Leuven, Wijnpersstraat

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Algemene inleiding en situering van het project	p. 3
1.1 Inleiding	p. 3
1.2 Beschrijving van de vindplaats	p. 3
1.3 Fysiografie	p. 5
1.3.1 Lokale topografie en hydrografie	p. 5
1.3.2 Geologische opbouw	p. 5
1.3.3 Bodemeenheden rond de site en hun eigenschappen	p. 8
1.4 Onderzoeksopdracht	p. 9
Hoofdstuk 2 Werkwijze en opgravingsstrategie	p. 11
Hoofdstuk 3 Bureauonderzoek	p. 13
Hoofdstuk 4 Resultaten van het sporenbestand	p. 25
Hoofdstuk 5 Besluit	p. 29
Bibliografie	p. 33
Bijlagen	p. 35
Bijlage 1: Sporeninventaris	p. 37
Bijlage 2: Vondsteninventaris	p. 39
Bijlage 3: Fotoinventaris	p. 41
Bijlage 4: Harris matrix	p. 43

Hoofdstuk 1 Algemene inleiding en situering van het project

1.1 Inleiding

Naar aanleiding van de bouw van een residentie voor studentenhuisvesting aan de Wijnpersstraat te Leuven werd door Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefputten opgelegd (vergunningsnummer 2013/455).

Het onderzoek werd door Liburni NV aan Studiebureau Archeologie bvba toevertrouwd. Het terreinwerk werd uitgevoerd op 8 november 2013.

Voorafgaand aan het terreinwerk diende een bureaustudie uitgevoerd te worden.

1.2 Beschrijving van de vindplaats

Het projectgebied beslaat ca. 1163 m² en is omsloten door de Donkerstraat in het westen, de Wijnpersstraat in het zuiden, de achtertuinen en -bebouwing van de huizen langs de Ridderstraat in het oosten en de Mispelaarsgang in het noorden (fig. 1.1 en fig. 1.2).

Binnen de Archeoregio's (fig. 1.3) is het projectgebied gesitueerd in de (zand)leemstreek.

Fig. 1.1: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied¹.

¹ www.agiv.be

Het archeologisch vooronderzoek aan de Wijnpersstraat te Leuven

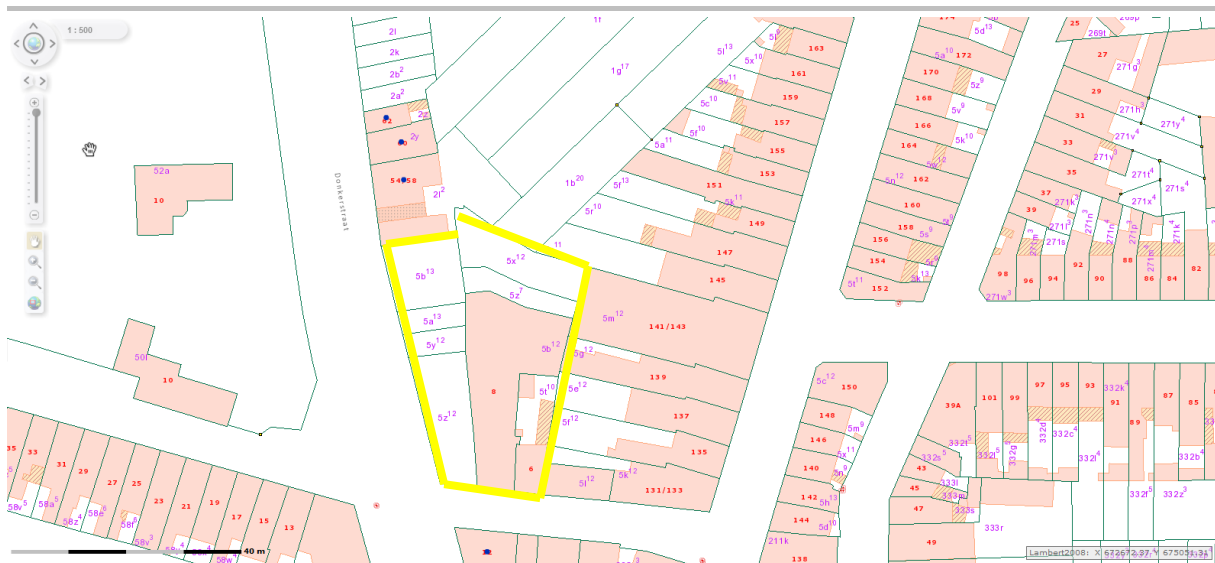

Fig. 1.2: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied².

Lambertcoördinaat 1	172729.128; 175022.221; 27.239
Lambertcoördinaat 2	172733.663; 175000.233; 26.664
Lambertcoördinaat 3	172748.225; 174990.561; 24.961
Lambertcoördinaat 4	172755.704; 175023.845; 24.926

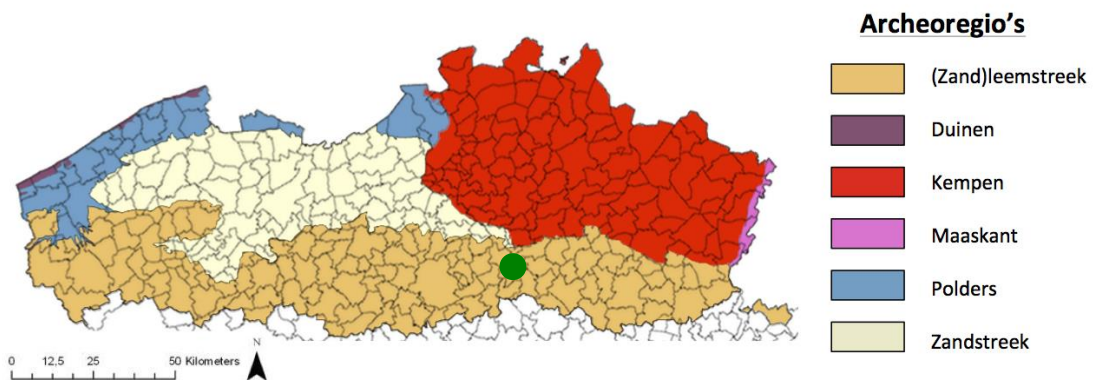

Fig. 1.3: Situering van het projectgebied binnen de verschillende Vlaamse archeoregio's³.

² www.minfin.fgov.be

³ <https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

1.3 Fysiografie

1.3.1 Lokale topografie en hydrografie

Het onderzoeksgebied ligt op een hoogte tussen 27 en 26 m TAW. Het oppervlak helt af naar het oosten (fig. 1.4). De afwatering gebeurt via de oostelijk gelegen Voer (fig. 1.5). Deze behoort tot het Dijlebekken.

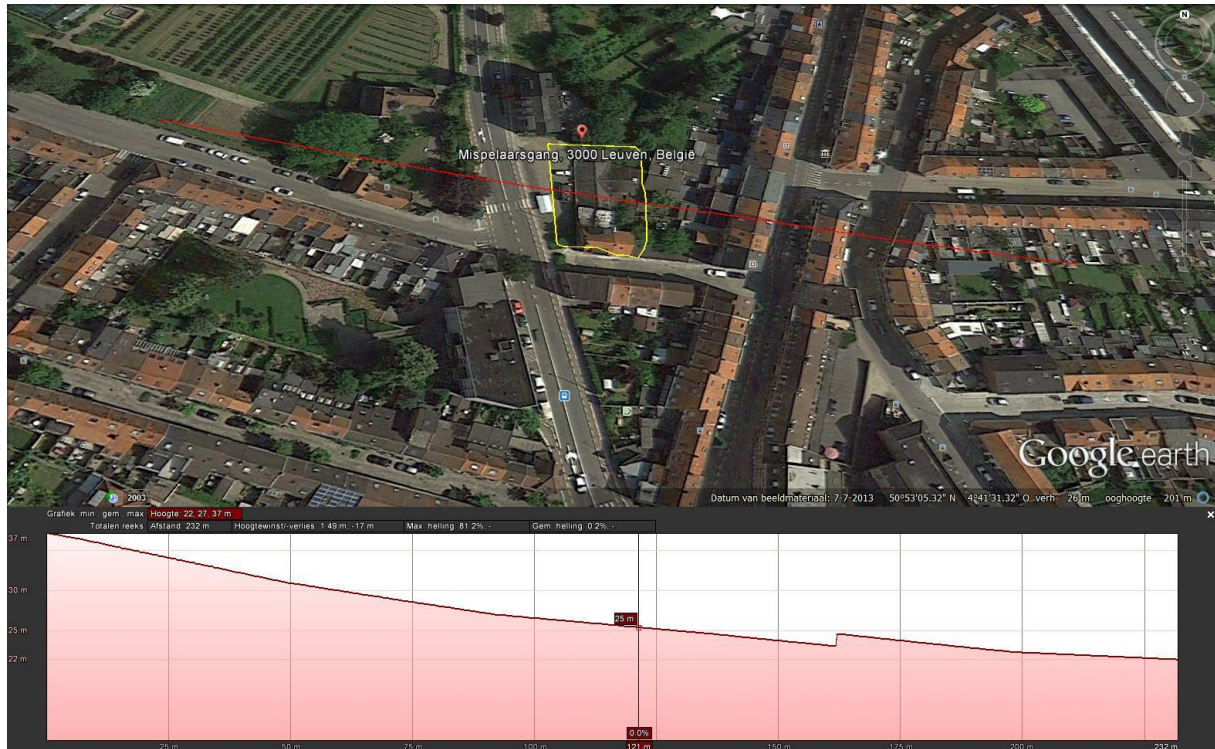

Fig. 1.4: Lengteprofiel van het oppervlak en de helling in het projectgebied⁴.

1.3.2 Geologische opbouw

Onder het projectgebied bevinden zich sedimenten die behoren tot de formatie van Brussel (Br) (fig. 1.6). Deze formatie dateert uit het Midden Eoceen (fig. 1.7). Ten westen en ten zuiden van het projectgebied bevinden zich sedimenten die behoren tot de formatie van Kortrijk (Ko). Deze formatie is ouder en dateert uit het Vroeg Eoceen.

De Zanden van Brussel behoren tot de Midden-Eocene Zenne Groep. In deze zanden kunnen verschillende eenheden onderscheiden worden op basis van verschillen in korrelgrootte, kalkgehalte, glauconietgehalte en structuren. De diagenese heeft concreties en harde banken in deze zanden gevormd zowel door kalk- als kiezelcementatie en meer uitzonderlijk door limoniet.

Een opvallend kenmerk bij de kartering van de Zanden van Brussel is de sterk golvende basis van deze zanden. Ten opzichte van het topvlak van de Zanden van Brussel, dat een abrasievlak is onder de bovenliggende Zanden van Lede, loopt op het ganze kaartblad Leuven een geulzone van meerdere kilometers breed die zich uitstrekt van Archennes tot Bierbeek en die 10 tot 20 m dieper zijn

⁴ Projectie via Google Earth.

ingesneden dan de omgeving. Deze geulenlopen noord-noordoost en zijn parallel aan een gelijkaardige geul tussen Nijvel en Tervuren. De ganse geometrie van de basis en van het volume van de Zanden van Brusseldoet vermoeden dat het een inham was in de kustlijn van de toenmalige noordelijk gelegen zee die een verbinding maakte met een ondiepe zee in het Bekken van Parijs en de warmere Atlantische oceaan.

Op het kaartblad Leuven kunnen in de Formatie van de Zanden van Brussel vier stratigrafische leden onderscheiden worden. De Zanden van Diegem zijn witgelig, fijnkorrelig en ze bevatten tot 50% kalk. Opvallend zijn de nogal dikke en massieve gelige kalkzandsteenbanken, waaruit menig gebouw is opgetrokken in dat gebied. Ze zijn aanééngelikt door calciet en verkiezelingen in deze kalkige facies van de Brussel zanden bestaan voornamelijk uit opaal.

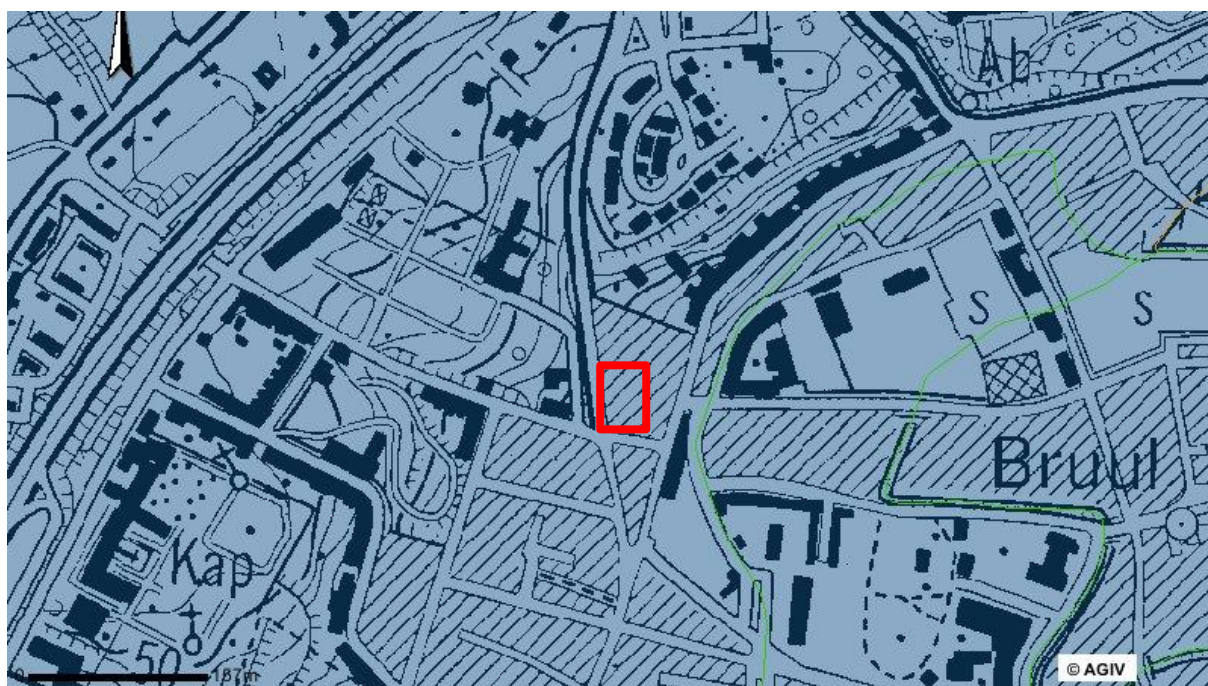

Fig. 1.5: Topografie en hydrografie rond het aangeduide onderzoeksgebied⁵.

Het Zand van de Kraaiberg (of van Archennes) is een geel grof kwartszand met glauconiet dat in sterke getijdenstromingen is afgezet in de eerder vermelde erosieve geul aan de basis van de Formatie van Brussel tussen Archennes en Bierbeek. Het zand komt voor in lagen van ongeveer een meter dik die intern opgebouwd zijn uit unidirectionele schuine gelaagdheden. De aanwezigheid van dunne kleilaagjes tussen de individuele zandlaagjes toont dat de afzetting door een getijdenstroming gebeurde. De zeevloer was toen in dit gebied bedekt met zandbanken die naar het noord-noordoosten vooruitschreden. Er was een rijke bodemfauna zoals onder andere blijkt uit de talrijke bioturbate gangen die in het zand bewaard zijn gebleven. Het zand bevat veel verkiezelingen van bioturbaties en van oorspronkelijk mergelige kleilaagjes. Ook grote concreties van meerdere tientallen cm diameter komen voor. De verkiezelingen bevatten opaal en chalcedoon. Het zandpakket kan tot 40 m dik zijn. In de hoger tegen het oppervlak gelegen zones is dit facies steeds ontkalkt. Dit zand werd onder andere gewonnen te Archennes en in de omgeving van Bierbeek.

Het Zand van Neerijse is een gemiddeld korrelig zand dat duidelijk glauconiethoudend is en lateraal en boven het Zand van de Kraaiberg afgezet is in dunne banken die intern ook nog schuine gelaagdheden kunnen hebben. In de niet ontkalkte zones bevat het tot 20% kalk en het kan kiezel- en kalk-

⁵ www.agiv.be

Het archeologisch vooronderzoek aan de Wijnpersstraat te Leuven

banken bevatten evenals vele kleine onregelmatige kiezelconcreties die in Brabant bekend staan als grotstenen. Dit facies is het meest verspreid over het kaartblad en het wordt tot 20 m dik.

Het Kalkzand van de Gobertange is een witgelig zand dat tot meer dan de helft aan kalk bevat. Het komt voor lateraal van de traditionele facies van de Formatie van Brussel, namelijk in de omgeving van Tienen en Jodoigne. Deze zandsteen werd veel gebruikt in historische gebouwen in Vlaanderen en Zuid-Nederland⁶.

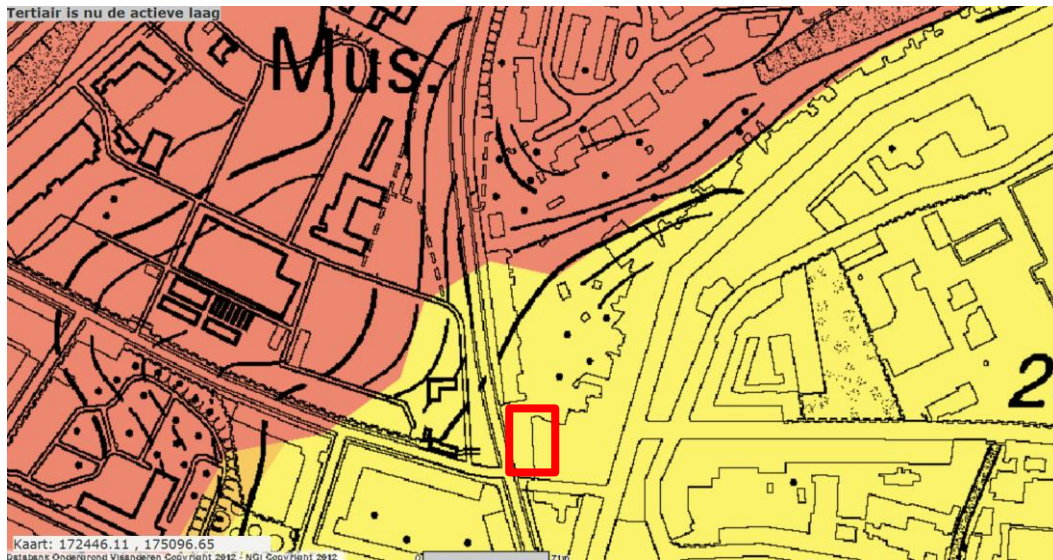

Fig. 1.6: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied⁷.

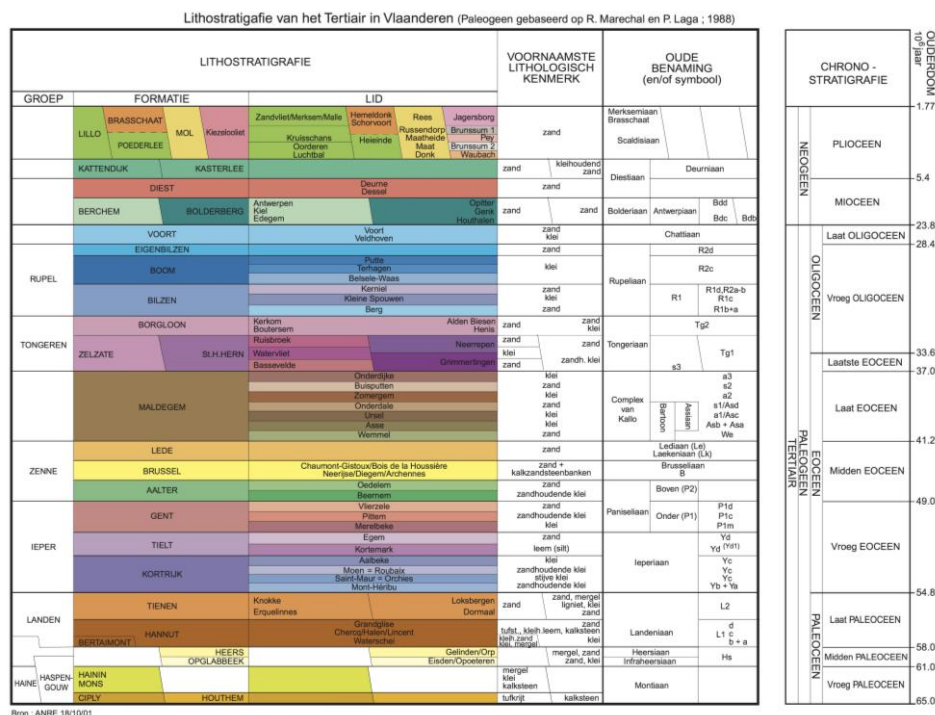

Fig. 1.7: Litho- en chronostratigrafie van het Tertiair in Vlaanderen⁸.

⁶ Vandenberghe e.a. 2001: 30-32.

⁷ www.dov.vlaanderen.be

De Quartaire ondergrond (fig. 1.8) wordt gekenmerkt door fluviatiele afzettingen. Eolische afzettingen en hellingsafzettingen zijn mogelijk afwezig.

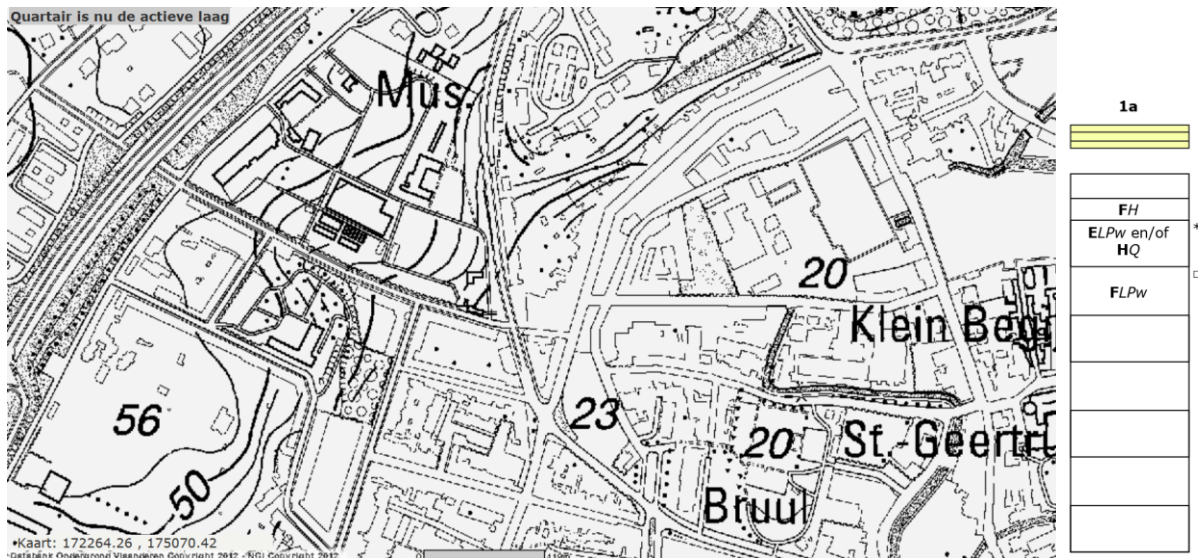

Fig. 1.8: Quartaire geologische kaart met aanduiding van het projectgebied⁹.

Legende¹⁰:

- FH: Fluviatiele afzettingen (inclusief organo-chemische en primariene) afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).
- ELPw: Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen. Zand en zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen. Silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.
- HQ: Hellingsafzettingen van het Quartair
- FLPw: Fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen)

1.3.3 Bodemeenheden rond de site en hun eigenschappen

Het projectgebied ligt binnen de stadskern van Leuven en werd bijgevolg niet gekarteerd (fig. 1.9).

⁸ www.dov.vlaanderen.be

⁹ www.dov.vlaanderen.be

¹⁰ Bogemans 2005: 1.

Fig. 1.9: Overzicht van het bodemlandschap met aanduiding van het onderzoeksgebied¹¹.

1.4 Onderzoeksoopdracht

Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Tijdens de bureaustudie:

Wat zijn de bekende archeologische en historische gegevens?

Hoe was de oude perceelsindeling?

Hoe groot waren de verschillende huizenblokken

Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein?

In welke mate is het terrein reeds verstoord?

In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed?

Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?

Welke onderzoeksvragen moeten bijkomend bij de prospectie met ingreep in de bodem beantwoord worden?

Wat is de te volgen strategie tijdens het prospectieonderzoek?

Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem:

Zijn er archeologische sporen aanwezig?

Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?

Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten? En hoe zijn die over de verschillende proefputten heen gelinkt?

¹¹ www.agiv.be

Het archeologisch vooronderzoek aan de Wijnpersstraat te Leuven

Bevatten deze lagen archeologische vondsten?

Uit welke periode dateren de vondsten?

Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?

Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?

Wat is de impact van de geplande werken op de archeologische waarden?

Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?

Welke onderzoeksvragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek beantwoord worden?

Wat is de te volgen opgravingsstrategie bij een vervolgonderzoek?

Hoofdstuk 2 Werkwijze en opgravingsstrategie

Op het terrein werden 3 proefputten gegraven van ruim 2 bij 2 m (fig. 2.1). Er werd voor geopteerd om deze verspreid over het terrein in te planten, op plaatsen waar de kans om oude bebouwing aan te treffen reëel was. Eén put werd zo dicht mogelijk langs de Donkerstraat aangelegd (werkput 1), één put werd net achter de kelders van de recent afgebroken huizen gegraven (werkput 2) en één put werd in de tuinzone aangelegd (werkput 3) (fig. 2.1 en 2.2).

Parallel aan de Donkerstraat was een grote zone van het terrein sterk opgehoogd.

Eén proefput (werkput 3) kon niet worden opgeschoond vanwege de aanzienlijke diepte (2,60 m diep) die moest gegraven worden om de vermoedelijke C-horizont te bereiken en het gevaar op instorting wegens de zeer puinige vulling in de westwand van het profiel (fig. 2.3). De overige twee putten werden volledig opgeschoond en geregistreerd.

De putten, de aanwezige sporen, het maaiveld en de omliggende kelders werden digitaal topografisch ingemeten.

De spoornummering in werkput 1 en werkput 2 begint telkens vanaf spoor 1. Gezien de afstand tussen beide werkputten en het aanzienlijke hoogteverschil zijn de respectievelijke lagen immers niet met zekerheid met elkaar in verband te brengen en betreft het hier de facto twee geïsoleerde werkputten.

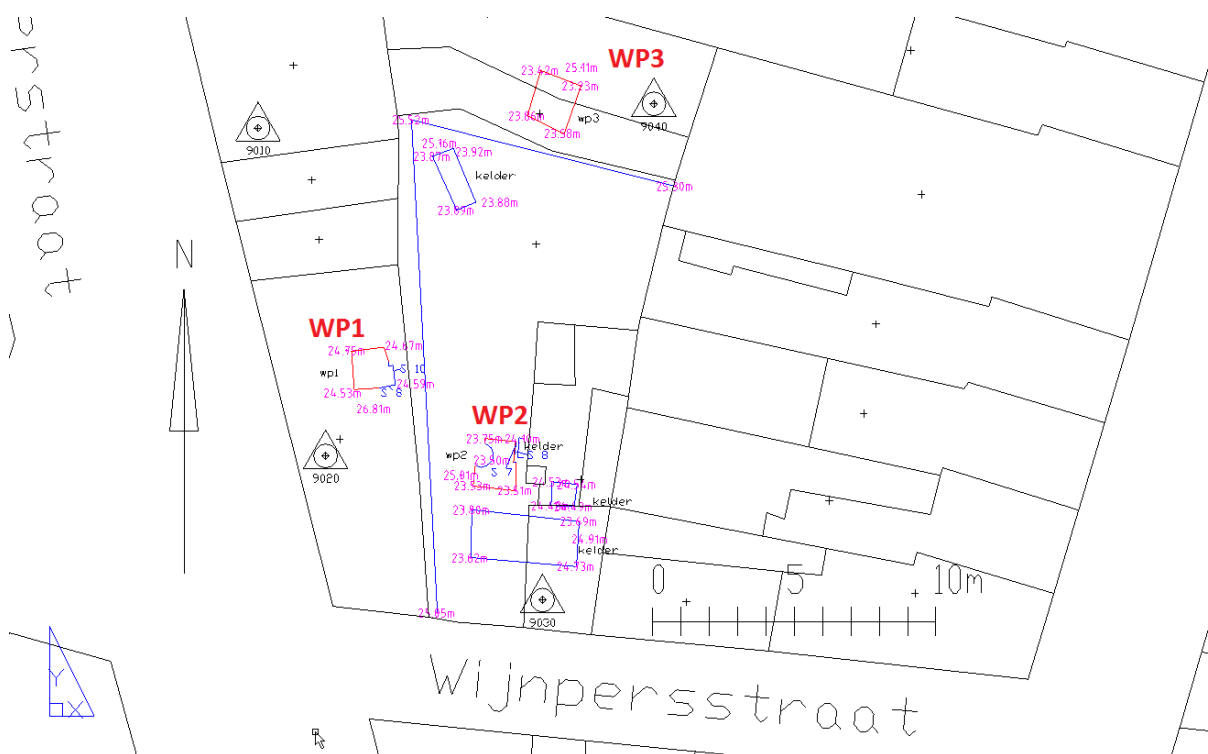

Fig. 2.1: Plan met locatie van de proefputten.

Fig. 2.2: De aanleg van werkput 2.

Fig. 2.3: Werkput 3.

Hoofdstuk 3 Bureaustudie

3.1 Archeologische voorkennis

Op de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (3.1) zijn in de directe omgeving van het projectgebied enkele gekende archeologische vindplaatsen weergegeven¹².

Net ten zuiden van het projectgebied werd bij een noodopgraving in 1980 (CAI 150206) op een perceelsgrens een grachtje aangetroffen met in de vulling laatmiddeleeuws schervenmateriaal en een concentratie lederafval.

Ten zuiden hiervan werden tijdens dezelfde noodopgraving laatmiddeleeuwse lagen aangetroffen en 3 putten, waarschijnlijk leerlooiersputten (CAI 150205). Tevens werd een 16de-eeuwse afval- of beerput gevonden.

Ten noorden van het projectgebied bevindt zich de huidige Caesarsberg (CAI 150673) met de vroeg 13de-eeuwse grafelijke burcht en een oudere commanderij. Er werden eveneens resten van de tweede stadsomwalling aangetroffen.

Net ten zuiden van de Caesarsberg bevonden zich twee graanmolens (CAI 162432).

In de Pereboomstraat werd tijdens rioleringswerken melding gemaakt van twee steengoedkruiken (CAI 161413).

De locatie CAI 150558 slaat op de vondst van een waterput in de kelder van een aanbouw van een huis in de Mechelsestraat dat reeds vanaf het midden van de 15de eeuw zou vermeld zijn in de archieven.

Fig. 3.1: Uittreksel uit de CAI met situering van het projectgebied¹³.

¹² <http://cai.erfgoed.net>

¹³ www.agiv.be

Het huidige projectgebied ligt vervat tussen de Donkerstraat in het westen, de Wijnpersstraat in het zuiden, de Mispelaarsgang in het noorden en de bebouwing en achtertuinen langs de Ridderstraat in het oosten.

Naar aanleiding van een tentoonstelling in 1986 werd een archeologische potentiekaart voor Leuven opgemaakt, waarbij het huidige projectgebied zich bevindt binnen de geel ingekleurde zone (fig. 3.2). Deze gele zone is de uitbreiding van het oudste stadsgedeelte binnen de tweede stadswal komt ongeveer overeen met de bevolking tot de 17de eeuw (fig. 3.3)¹⁴. Het projectgebied ligt binnen de tweede stadswal en is vervat tussen twee oudere assen buiten het radiale stratenplan van het oudste stadsgedeelte, namelijk de Mechelsestraat in het noorden en de Brusselsestraat in het westen.

Fig. 3.2: Archeologische potentiekaart voor Leuven uit de jaren '80 van de 20ste eeuw¹⁵.

¹⁴ Vandekerchove 1996: 104.

¹⁵ Vandekerchove 1996: 104.

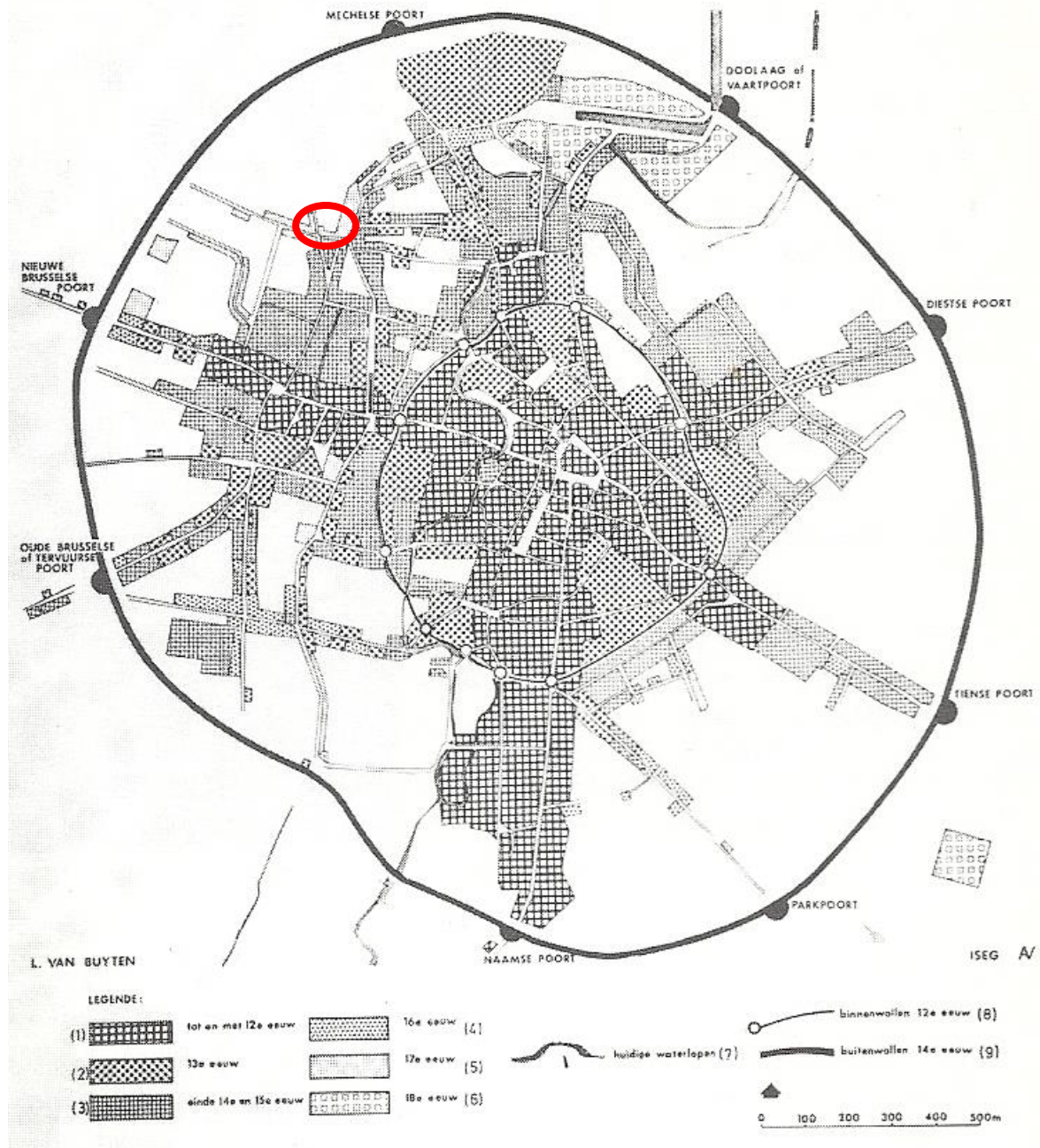

Fig. 3.3: Ontwikkelingskaart van Leuven met aanduiding van de oudste datering van de bewoning¹⁶.

3.2 Historische bronnen en iconografie

Hoewel er al vanaf de 12de eeuw bewaarde schepenregisters voor Leuven bestaan, nemen de historische bronnen vooral vanaf de 14de eeuw toe. Meulemans heeft voor de belangrijkste zones van Leuven uitgebreid historisch onderzoek per straat gepubliceerd. De kaart van de zone rondom het projectgebied geeft echter geen gegevens weer voor het projectgebied zelf¹⁷.

¹⁶ Vandekerchove 1996: 101.

¹⁷ Meulemans 2004a: 106.

De oudste bekende plattegrond van Leuven is de kaart van Jacob van Deventer (1550-1560) (fig. 3.4). Op deze weergave van het 16de-eeuwse Leuven is in het projectgebied zeer schematisch bebouwing weergegeven ten noorden van de Wijnpersstraat van aan de hoek met de Donkerstraat tot aan de Voer in het oosten. In tegenstelling tot de huidige situatie loopt de Ridderstraat namelijk niet door naar het zuiden toe, maar wordt de oostgrens van het bouwblok gevormd door de, toen nog niet overdekte, Voer. De huidige Mispelaarsgang, een smalle gang die de huidige noordgrens van het projectgebied vormt, is niet weergegeven op de kaart van Jacob van Deventer.

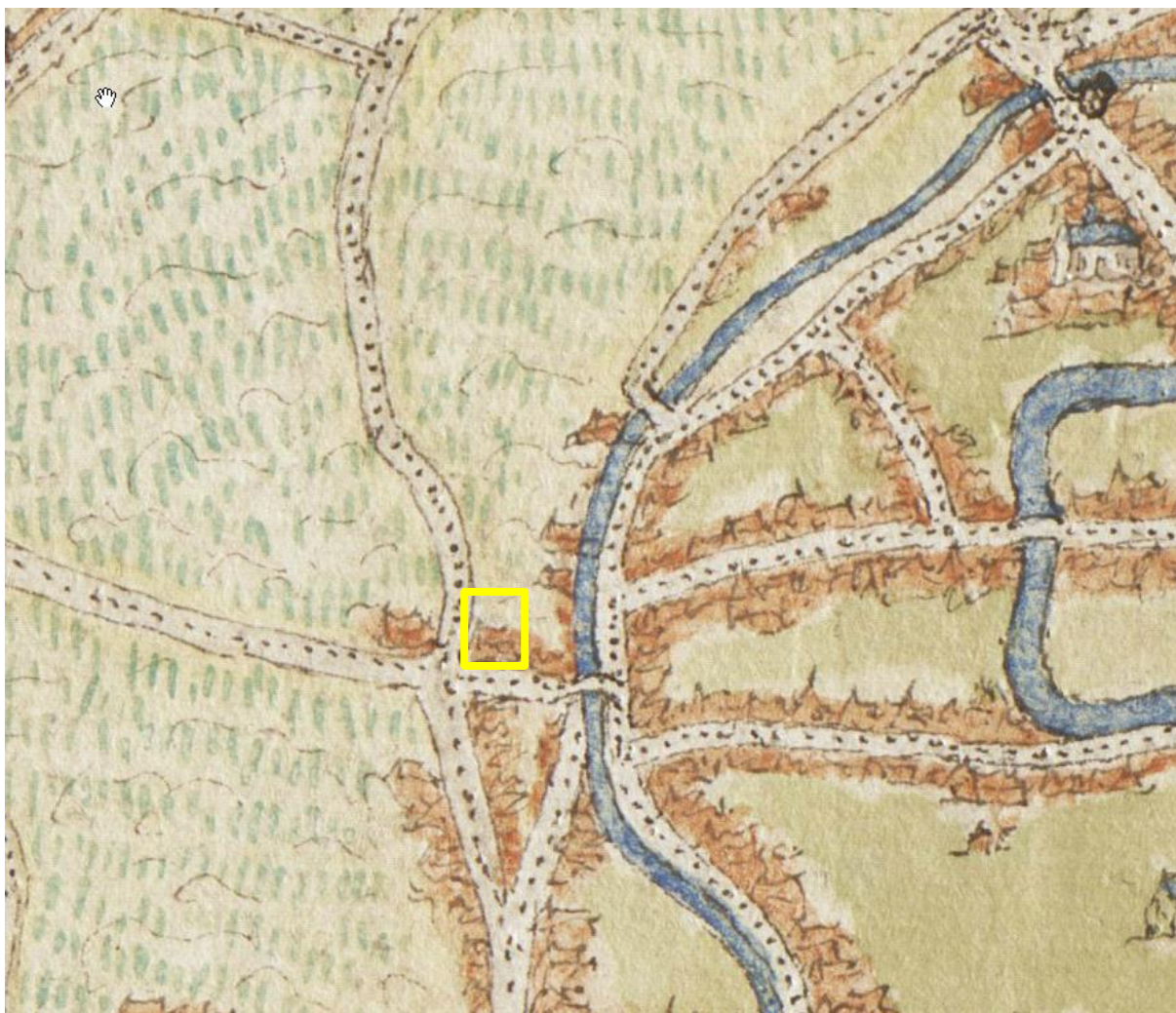

Fig. 3.4: Detail uit de kaart van Jacob van Deventer met aanduiding van het projectgebied¹⁸.

Ook op de kaart van Braun en Hogenberg uit 1583 zijn 4 gebouwen langs de Wijnpersstraat getekend, te beginnen in de hoek met Donkerstraat (fig. 3.5). In tegenstelling tot de weergave van van Deventer, reikt de bebouwing in het oosten niet helemaal tot aan de Voer. Achter de vier huizen zijn achtertuinten zichtbaar met ten noorden ervan een oostwestlopend steegje met een gebouw aan de kant van de Donkerstraat en nog een gebouw achterin gelegen tegen de Voer aan.

¹⁸ <http://lucia.kbr.be/mapview/index.php?image=/multi/1588624/48.imgf>

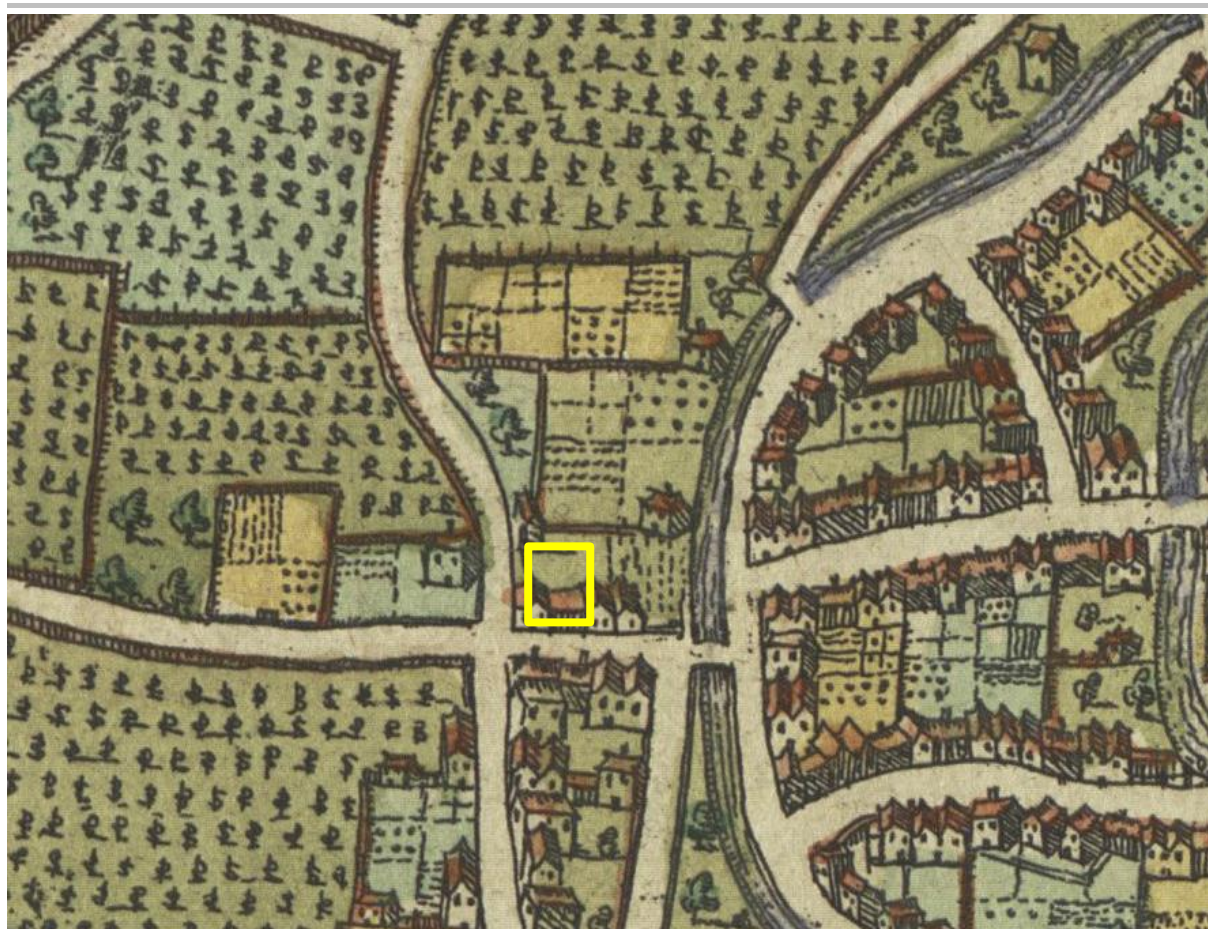

Fig. 3.5: Detail van het plan van Braun en Hogenberg met aanduiding van het projectgebied¹⁹.

Een 17de-eeuws plan van Guicciardini (1612-1648) is zeer gelijkend aan dat van Braun en Hogenberg, maar toont tussen de twee huizen aan het begin en het einde van het steegje nog een huis ten zuiden ervan (fig. 3.6).

De kaart van Blaeu uit omstreeks 1649 is eveneens gelijkend, maar op deze weergave is het huis langs het steegje aan de kant van de Voer verdwenen en is er een huis bijgekomen langs de Donkerstraat tussen de Wijnpersstraat en de huidige Mispelaarsgang (fig. 3.7). Ook lijkt de Wijnpersstraat tussen de Donkerstraat en de Voer volgebouwd te zijn.

Een 17de-eeuwse pentekening, genomen vanop de Wijnpersstraat met zicht op noordoost Leuven, is niet bruikbaar voor het iconografisch onderzoek aangezien het projectgebied in de kom van het dal verscholen ligt (fig. 3.8).

De weergave in atlas De Wit uit 1698 lijkt zeer sterk op deze op de kaart van Blaeu (fig. 3.9).

Op de Ferrariskaart (1771-1778) lijkt de bebouwing binnen het projectgebied verdwenen te zijn, op één gebouw in de hoek van de Donkerstraat en de Wijnpersstraat na (fig. 3.10). Op deze kaart lijkt in het verlengde van de huidige Ridderstraat naar het zuiden toe en ten westen van de Voer inmiddels een weg aanwezig te zijn, afgebakend met een dubbele bomenrij.

¹⁹ http://lucia.kbr.be/mapview/index.php?image=/maps1/1649684_01.imgf

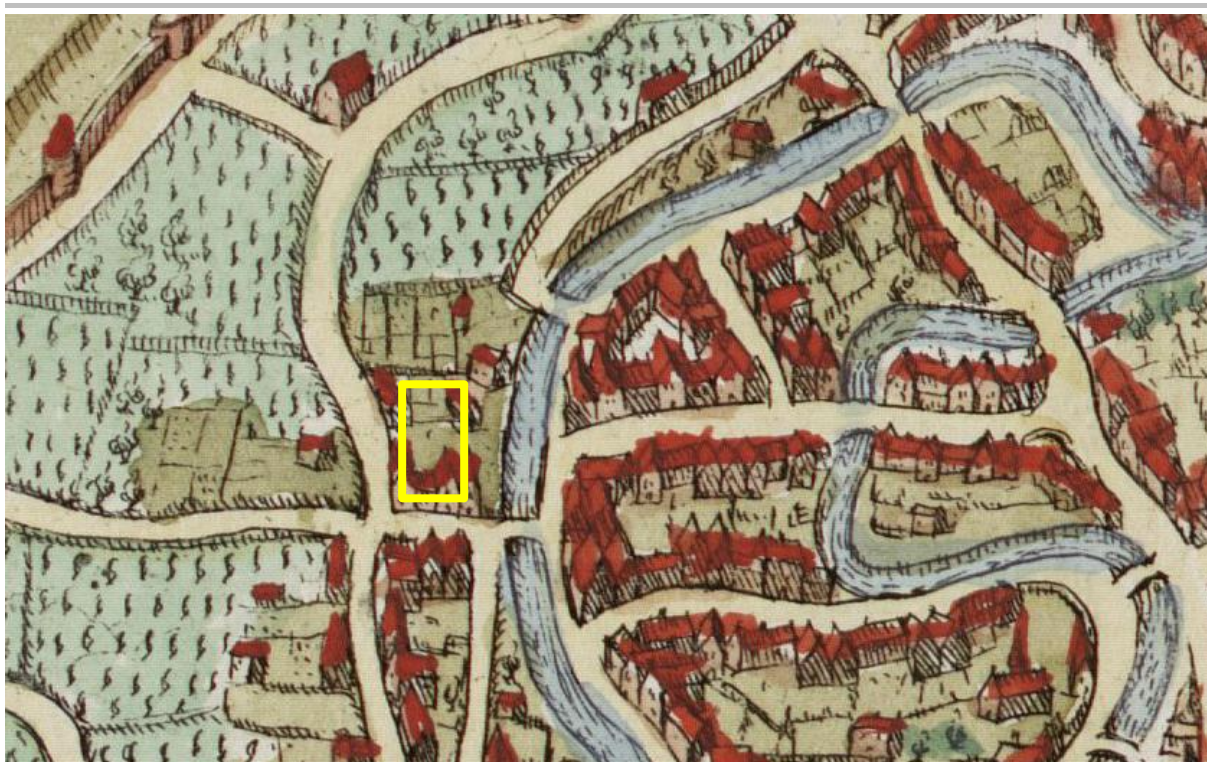

Fig. 3.6: Detail van het plan van Guicciardini met aanduiding van het projectgebied²⁰.

Fig.3.7: Detail van het plan van Blaeu²¹.

²⁰ http://lucia.kbr.be/mapview/index.php?image=/maps1/1724437_01.imgf

²¹ www.kbr.be

Fig. 3.8: Pentekening uit de 17de eeuw: De Wijnpersstraat met panorama van noordoost Leuven²².

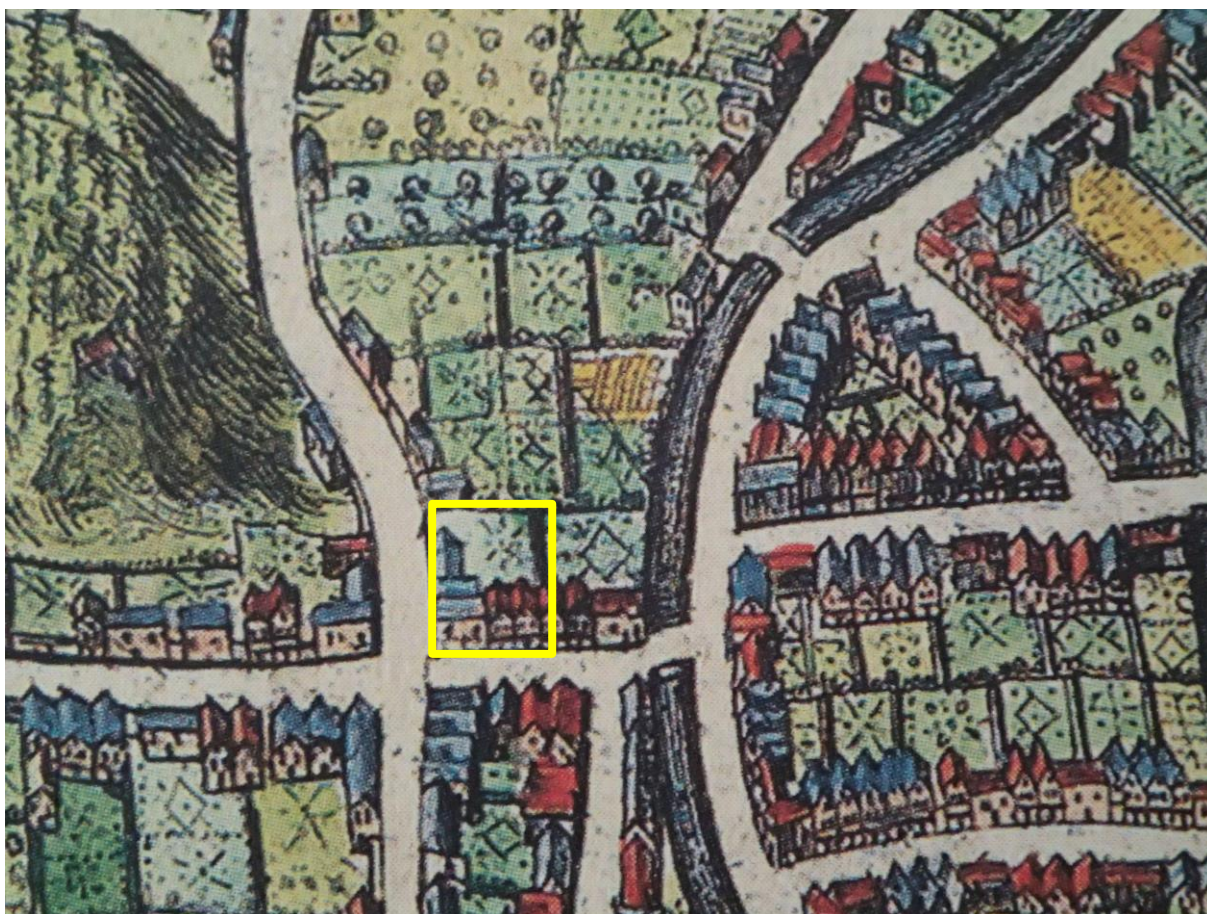

Fig. 3.9: Detail uit Atlas de wit met aanduiding van het projectgebied²³.

²² Cockx & Huybens (eds.) 2003: 200.

²³ Van Delft & van der Krogt 2012: 198-199.

Fig. 3.10: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied²⁴.

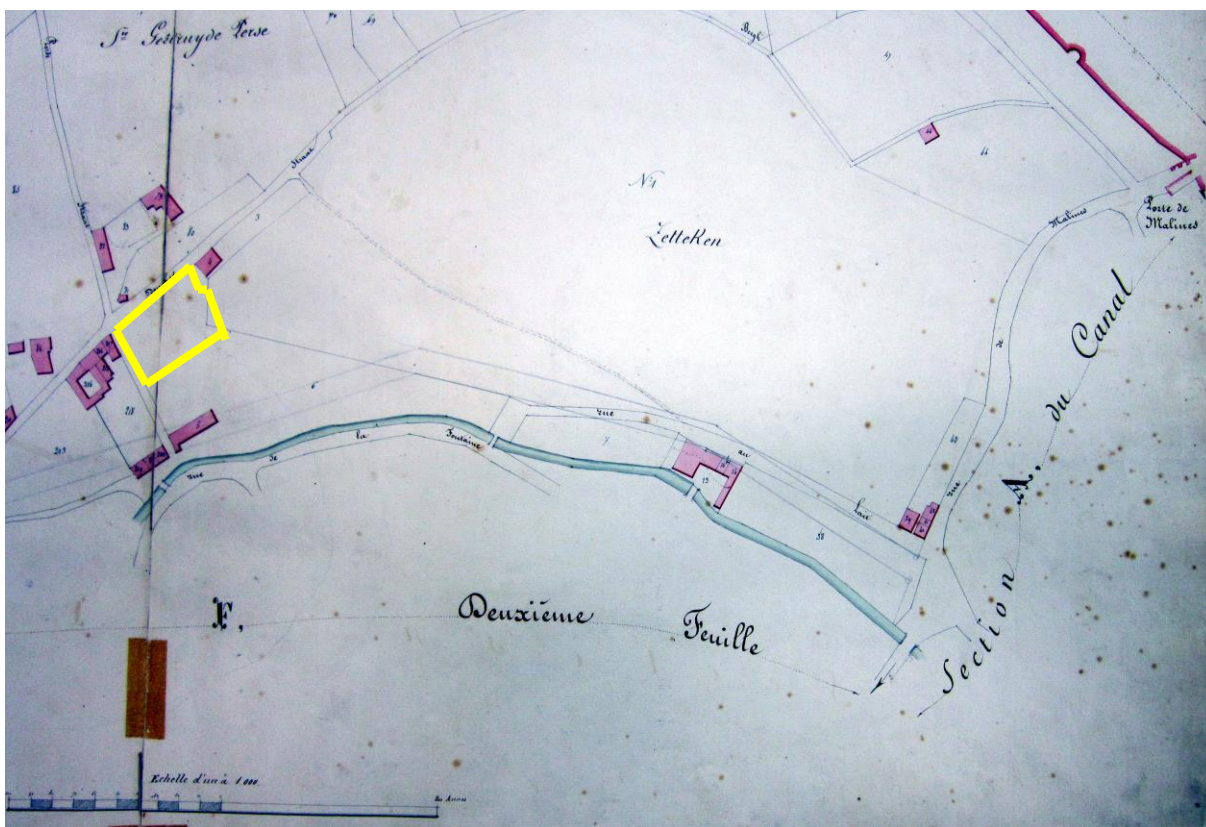

Fig. 3.11: Detail uit het kadaster van 1813²⁵.

²⁴ www.kbr.be

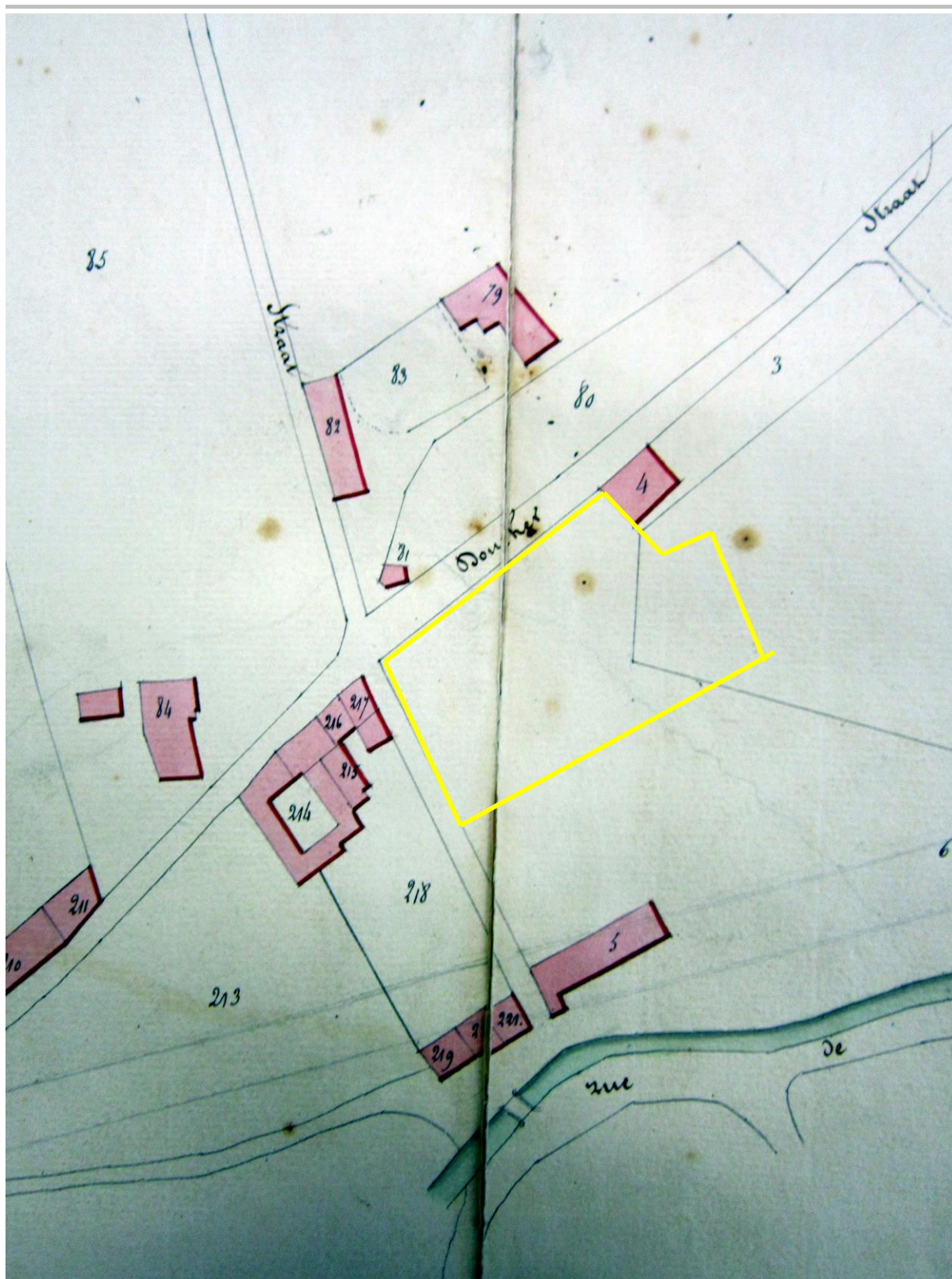

Fig. 3.12: Detail uit het kadaster van 1813²⁶.

²⁵ Foto van het primitief kadaster 1813, Sectie F Wijnberg blad 1, ter beschikking gesteld door het LHG.

²⁶ Foto van het primitief kadaster 1813, Sectie F Wijnberg blad 1, ter beschikking gesteld door het LHG.

Fig. 3.13: Luchtbeeld met aanduiding van het projectgebied²⁷.

Het kadaster van 1813 toont dat de bebouwing binnen het projectgebied volledig verdwenen is (fig. 3.11 en 3.12). Aan de oostzijde is het bouwblok begrensd door de doorgetrokken Ridderstraat. Voor het centrum van de stad Leuven is geen kaart voor de Atlas der Buurtwegen opgemaakt. Tot voor kort was op de oosthelft van het eigenlijke projectgebied opnieuw bebouwing aanwezig (fig. 3.13). Deze werd inmiddels ter voorbereiding van de nieuwe studentenresidentie gesloopt.

3.3 Korte omschrijving van de geplande werken

Op de hoek van de Wijngaardstraat en de Donkerstraat wordt de bestaande bebouwing afgebroken en wordt een residentie voor studentenhuisvesting gepland. Het perceel heeft een oppervlakte van ca. 1163 m² en is deels bebouwd (gebouwen zullen gesloopt worden).

3.4 Beantwoorden onderzoeksvragen van de bureaustudie

Tijdens het bureauonderzoek dienden een aantal vragen beantwoord te worden die het mogelijk moeten maken om de potentie van het terrein correct in te schatten en hieraan gekoppeld de opgelegde werkwijze en strategie voor het proefputtenonderzoek aan te passen of te verfijnen.

Wat zijn de bekende archeologische en historische gegevens?

De CAI geeft weinig archeologische gegevens voor de directe omgeving van het projectgebied. Op basis van de geraadpleegde historische kaarten kan vastgesteld worden dat reeds op de 16de-eeuwse

²⁷ <https://maps.google.nl/>

kaart van Jacob van Deventer zeer schematisch bebouwing afgebeeld staat. Ook op de 17de-eeuwse kaarten wordt bebouwing afgebeeld.

Op de 18de-eeuwse Ferrariskaart lijkt de bebouwing afgenomen te zijn. Op het kadaster van 1813 ontbreekt de bebouwing volledig.

Hoe was de oude perceelsindeling?

Het volledige bouwblok tussen de Donkerstraat in het westen, de Voer in het oosten, het steegje in het noorden en de Wijnpersstraat in het zuiden lijkt op de historische kaarten in twee helften verdeeld te zijn met een schematisch weergegeven noordzuidlopende haag.

Hoe groot waren de verschillende huizenblokken?

Volgens de geraadpleegde historische kaarten bevonden zich in de 17de eeuw binnen het projectgebied verschillende bouwvolumes, gaande van vier tot zes. De omvang van deze bouwvolumes is op basis van de schematisch ingetekende historische kaarten niet te achterhalen

Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein?

De huidige bebouwing op het terrein dateert van na 1813. Op basis van het bureauonderzoek kan oudere bebouwing verwacht worden die zeker teruggaat tot de 16de eeuw.

In welke mate is het terrein reeds verstoord?

Er zijn 3 recente kelders aanwezig op het terrein.

In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed?

Bij de aanleg van een studentenvoorziening wordt het mogelijk aanwezige archeologische erfgoed verstoord.

Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?

Er zijn geen eerder archeologische waarnemingen in de directe omgeving van het projectgebied gedaan.

Welke onderzoeksvragen moeten bijkomend bij de prospectie met ingreep in de bodem beantwoord worden?

De onderzoeksvragen staan reeds opgesomd in de bijzondere voorwaarden die werden opgemaakt voor het project. Eventuele aandacht kan gaan naar de datering en aard van mogelijk oudere structuren.

Wat is de te volgen strategie tijdens het prospectieonderzoek?

In de bijzondere voorwaarden wordt de aanleg van drie proefputjes van 2 bij 2 m opgelegd.

Hoofdstuk 4 Resultaten van het sporenbestand

In totaal werden 3 werkputten aangelegd. Eén ervan (werkput 3) werd omwille van veiligheidsredenen niet opgeschoond, maar bevatte geen sporen (fig. 4.1). Het archeologisch relevante vlak bevond zich op 2,60 m onder het maaiveld. De profielen bestonden uit ophogingen en puin.

In werkput 1 werd op 0,9 m onder het maaiveld een rechthoekige structuur aangetroffen van 1,12 bij 1,35 m, gemaakt uit bakstenen (13 x 10 x 6 cm) met een zachte lichtgele kalkzandmortel (fig. 4.2). In de oostmuur van de structuur was een duidelijke bouwnaad aanwezig. Het gedeelte ten zuiden van deze naad (S 8) was minder diep (1 m) gefundeerd dan de noordelijke helft (S 10) die tot in de vermoedelijke C-horizont was uitgegraven. Zowel in de muur ten zuiden als in deze ten noorden van de bouwnaad was een rechthoekige (ca. 20 x 40 cm) opening aanwezig (fig. 4.3). De structuur werd open aangetroffen en gevuld met donkergrijs zwart puin (S 9) met enkele scherven, glas, asfalt en baksteenbrokken. De scherven bestonden naast een oor in protosteengoed en fragmenten van een kom in tinglazuuraardewerk overwegend uit fragmenten in industrieel wit.

Deze structuur was afgedekt met een 90 cm dik ophogingspakket (S2) met erboven grint (S 1).

De zuidmuur (S 8) had een kleine insteek (S 7) en was doorheen een laag donkergrijs tot zwart puin (S 3) aangelegd met steenkool, baksteen, arduin, beton en leisteenfragmenten, doorheen een laag bruingrijze leem met kalkmortel, baksteenbrokken en kalk en doorheen een laag groengrijze zachtere leem met houtskool en baksteenfragmenten (fig. 4.4). Onderaan bevond zich wellicht de C-horizont.

De bouwnaad wijst erop dat de structuur op een gegeven moment gedeeltelijk afgebroken is en opnieuw en dieper uitgegraven. Mogelijk betreft het hier een kolenkeldertje; een functie als beerput lijkt gezien de hoge ligging minder waarschijnlijk.

Fig. 4.1: De onderzijde van werkput 3.

Fig. 4.2: De muren S 8 en S 10 met aanduiding van de bouwnaad in werkput 1.

Fig. 4.3 De muren S 8 en S 10 met aanduiding van de bouwnaad en de rechthoekige openingen in werkput 1.

Fig. 4.4: De zuidmuur (S 8) van de structuur in werkput 1.

In het oostprofiel van werkput 2 werd eveneens een structuur (1 m diep) aangetroffen die opnieuw en dieper uitgegraven was (fig. 4.5). De zuidmuur bestond uit twee muren tegen elkaar aangebouwd, respectievelijk een muur (S 5) opgetrokken met brokken baksteen en een zachte gele kalkzandmortel en, meer naar het noordoosten, een bakstenen muur (S 6) met cementmortel.

Tussen deze dubbele zuidmuur en de nieuw uitgegraven structuur bleef een opening met een zwartgrijze vulling (S 7) bewaard.

De nieuw uitgegraven structuur (S 8) is opgetrokken uit bakstenen met een donkergrijze cementmortel en is aan de binnenzijde bezet met cementpleister.

Het gewelf van de structuur was gedeeltelijk bewaard, maar werd om veiligheidsredenen tijdens het graven van de proefput verder afgebroken. De structuur was vol puin (S 9) gestort.

De oudere muren (S 5 en S 6) zijn doorheen een bruingrijze puinlaag (S 1) met bakstenen, kalkzandmortel, kalk en houtskool aangelegd. Tevens werden er enkele scherven in aangetroffen, waaronder een scherf in industrieel wit. Stratigrafisch onder deze puinlaag bevond zich een pakket donkergrijze kleiige leem (S 2) met houtskool en baksteenspikkels. Hieronder bevond zich een laag groengele kleiige leem (S 3) met houtskool en tenslotte de vermoedelijke C-horizont. Enkel in laag 1 werden enkele scherven aangetroffen.

In het zuidwesten van werkput 2 werd een zeer recente betonnen waterput aangetroffen (fig. 4.6).

Vermoedelijk betreft het een structuur (S 8) die bedoeld was voor wateropslag gezien de bezetting met een waterdichte cementpleister. De structuur bevindt zich achter, maar is niet zichtbaar gelinkt met de afgebroken bewoning langs de Wijnpersstraat.

Fig. 4.5: De structuur (S 5, S 6 en S 8) in werkput 2.

Fig. 4.6: Recente waterput in werkput 2.

Hoofdstuk 5 Besluit

Conform art. 4 § 2 van het Decreet houdende Bescherming van het Archeologisch Patrimonium van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993), gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999), 28 februari 2003 (B.S. 24.03.2003), 10 maart 2006 (B.S. 7.6.2006), 27 maart 2009 (B.S. 15.5.2009) en 18 november 2011 (B.S. 13.12.2011) zijn de eigenaar en de gebruiker ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

Daarom werd een archeologisch vooronderzoek gevraagd in de vorm van proefputten om de archeologische potentie van het terrein in te schatten. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Tijdens de bureaustudie:

Wat zijn de bekende archeologische en historische gegevens?

De CAI geeft weinig archeologische gegevens voor de directe omgeving van het projectgebied. Op basis van de geraadpleegde historische kaarten kan vastgesteld worden dat reeds op de 16de-eeuwse kaart van Jacob van Deventer zeer schematisch bebouwing afgebeeld staat. Ook op de 17de-eeuwse kaarten wordt bebouwing afgebeeld.

Op de 18de-eeuwse Ferrariskaart lijkt de bebouwing afgenomen te zijn. Op het kadaster van 1813 ontbreekt de bebouwing volledig.

Hoe was de oude perceelsindeling?

Het volledige bouwblok tussen de Donkerstraat in het westen, de Voer in het oosten, het steegje in het noorden en de Wijnpersstraat in het zuiden lijkt op de historische kaarten in twee helften verdeeld te zijn met een schematisch weergegeven noordzuidlopende haag.

Hoe groot waren de verschillende huizenblokken?

Volgens de geraadpleegde historische kaarten bevonden zich in de 17de eeuw binnen het projectgebied verschillende bouwvolumes, gaande van vier tot zes. De omvang van deze bouwvolumes is op basis van de schematisch ingetekende historische kaarten niet te achterhalen.

Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein?

De huidige bebouwing op het terrein dateert van na 1813. Op basis van het bureauonderzoek kan oudere bebouwing verwacht worden die zeker teruggaat tot de 16de eeuw.

In welke mate is het terrein reeds verstoord?

Er zijn 3 kelders aanwezig op het terrein.

In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed?

Bij de aanleg van een studentenvoorziening wordt het mogelijk aanwezige archeologische erfgoed verstoord.

Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?

Er zijn geen eerder archeologische waarnemingen in de directe omgeving van het projectgebied gedaan.

Welke onderzoeksvragen moeten bijkomend bij de prospectie met ingreep in de bodem beantwoord worden?

De onderzoeksvragen staan reeds opgesomd in de bijzondere voorwaarden die werden opgemaakt voor het project. Eventuele aandacht kan gaan naar de datering en aard van mogelijk oudere structuren.

Wat is de te volgen strategie tijdens het prospectieonderzoek?

In de bijzondere voorwaarden wordt de aanleg van drie proefputjes van 2 bij 2 m opgelegd.

Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem:

Zijn er archeologische sporen aanwezig?

Er zijn enkele redelijk recente structuren uit de moderne tijd aangetroffen.

Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?

De sporen bevinden zich in stratigrafisch verband.

Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten? En hoe zijn die over de verschillende proefputten heen gelinkt?

In werkput 1 werden 5 lagen aangetroffen alvorens de natuurlijke horizont werd aangetroffen, in werkput 2 drie. De onderste lagen in werkput 1 en 2 lijken redelijk gelijkend te zijn, maar gezien de afstand tussen de beide putten is dit geenszins zeker.

Bevatten deze lagen archeologische vondsten?

De bovenste laag in werkput 2 bevatte scherven en glas; de vulling van de structuur in werkput 1 bevatte scherven, een botje, bouwceramiek en glas.

Uit welke periode dateren de vondsten?

Hoewel er ook enkele oudere scherven aangetroffen werden, lijken de sporen met vondstmateriaal zelf in werkput 1 en 2 op basis van het voorkomen van industrieel wit een zeer recente datering te hebben.

Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

De 2 aangetroffen gefaseerd uitgegraven structuren, vermoedelijk respectievelijk een kolenkeldertje en een wateropslagplaats, en een betonnen waterput, bevonden zich in goede staat.

Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?

Op de plaats van de uitgegraven werkputten bleef het archeologisch erfgoed goed bewaard. De drie recente aanwezige kelders op het terrein hebben het daar aanwezige bodemarchief allicht verstoord.

Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?

De natuurlijke bodem lijkt zich op het afhellende terrein op een hoogte tussen ca. 24,50 en 23,50 m TAW te bevinden.

Wat is de impact van de geplande werken op de archeologische waarden?

De geplande werken betekenen de vernieling van het bodemarchief.

Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?

Neen, er werden geen resten van oudere bebouwing aangetroffen in de drie aangelegde werkputten.

Welke onderzoeksvragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek beantwoord worden?

Op basis van de aangetroffen structuren lijkt een vervolgonderzoek niet aangewezen.

Wat is de te volgen opgravingsstrategie bij een vervolgonderzoek?

Op basis van de aangetroffen structuren lijkt een vervolgonderzoek niet aangewezen.

Tijdens het onderzoek werd vastgesteld dat in geen van de drie aangelegde proefputten aanwijzingen zijn voor het voorkomen van de oudere bebouwing die op basis van het bureauonderzoek kon verwacht worden.

Daarom lijkt een verder archeologisch onderzoek niet verantwoord. Het officieel vrijgeven van het terrein gebeurt door Onroerend Erfgoed.

Ondanks het vrijgeven van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in:

- het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 18 november 2011 (BS 08.06.1999, 24.03.2003, 07.06.2006, 15.5.2009 en 13.12.2011)

- en het besluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003, 23 juni 2006, 9 mei 2008, 4 december 2009, 1 april 2011 en 10 juni 2011

van toepassing, meer bepaald voor de bepalingen over de meldingsplicht van eventuele toevalsvondsten tijdens het verdere verloop van de werken.

Bibliografie

Bogemans F. 2005: *Legende overzichtskaart Quartairgeologie Vlaanderen*, Brussel.

Cockx E. & Huybens G. (eds.) 2003: De Leuvense prentenatlas. Zeventiende-eeuwse tekeningen uit de Koninklijke Bibliotheek te Brussel. Deel 1, in: *Jaarboek van de Geschied- en Oudheidkundige Kring voor Leuven en Omgeving XLI*, Leuven.

Meulemans A. 2004 a: *Straten en huizen van het oude Leuven. Deel I: Patrimonium*, Leuven.

Meulemans A. 2004 b: *Straten en huizen van het oude Leuven. Deel II: Atlas*, Leuven.

Vandekerchove V. (ed.) 1996: *De archeologische afdeling van het Stedelijk Museum Vander Kelen-Mertens. Van bodemarchief tot museumcollectie*, Leuven.

Van Delft M. & van der Krogt P. 2012: *Atlas De Wit. 1698. Stedenatlas van de Lage Landen. Van Groningen tot Kamerijk*, Brussel.

Vandenbergh N. & Gullentops F. 2001: *Kaartblad 32 Leuven. Toelichting bij de geologische kaart van België*, Brussel.

Van Ranst E. & Sys C. 2000: *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20.000)*, Brussel.

Bijlagen

Bijlage 1 Sporeninventaris

Spoor	Werkput	Vlak	Aard	Vorm	Aflijning	Kleur	Textuur	Bijmenging	Vondsten	Afmetingen LxBxD (cm)	Opmerkingen
1	1	1	Laag								Grint
2	1	1	Laag								Zavel
3	1	1	Laag			DZwGr		SK, BC, Beton, Lei			
4	1	1	Laag			BrGr		BC, KM, K			
5	1	1	Laag			GoGr		HK, BC			
6	1	1	Laag								C-Hor?
7	1	1	Insteek S 8								
8	1	1	Muur								ZLGI KZM, 13x10x6 cm
9	1	1	Vulling			DGr			Ce, Gl		
10	1	1	Muur								LGI KZM, 23x11,5x6 cm
1	2	1	Laag			DGrZw		BC, KZM, HK, K	Ce		
2	2	1	Laag			DGr					
3	2	1	Laag			GoGl					
4	2	1	Laag								C-Hor?
5	2	1	Muur								Gl KZM
6	2	1	Muur								CeM, 19,5x8,5x5,5 cm
7	2	1	Vulling			DGrZw		BC			
8	2	1	Muur								DGr CeM, 20,5x10,5x6,5

											cm
9	2	1	Vulling			DGr					

Afkortingen:

Aflijning:

Re	Redelijk
Ze	Zeer
S	Scherp
D	Diffuus
Var	Variabel
Nat	Niet af te lijnen

Kleur:

L-	Licht
D-	Donker
Br	Bruin
Gl	Geel
Go	Groen
Gr	Grijs
Or	Oranje
Rd	Rood
Wt	Wit
Zw	Zwart
Bl	Blauw
Pr	Purper
Rz	Roze

m.	met
vl.	vlekken
sp.	spikkels
lg.	lagen

Textuur:

Re	Redelijk
Ze	Zeer
Za	Zacht
Ha	Hard
Va	Vast
Lo	Lo
Z	Zand
L	Leem
K	Klei

Bijmenging:

Bio	Bioturbatie
Glau	Glauconiet
BC	Bouwceramiek
HK	Houtskool
Fe	IJzerconcreties
FeZ	IJzerzandsteen
Mg	Mangaan
ZS	Zandsteen
SK	Steenkool
VL	Verbrande leem
KM	Kalkmortel
KZM	Kalkzandmortel
K	Kalk

Vondsten:

Ce	Ceramiek
Fa	Faunaresten
Fl	Floraresten
Gl	Glas
Me	Metaal
Le	Leder
Mu	Munt
Pi	Pijpaarde
Si	Silex
Bo	Bouwceramiek
Na	Natuursteen
An	Andere

Bijlage 2 Vondsteninventaris

Inventarisnummer	Spoor	Werkput	Vlak	Aard	Aantal
2013-455-01	9	1	1	Ce	31
2013-455-02	9	1	1	BC	2
2013-455-03	9	1	1	Fa	1
2013-455-04	9	1	1	Gl	2
2013-455-05	1	1	1	Ce	4
2013-455-06	1	1	1	Gl	1

De vondsten van vooronderzoeken die niet in aanmerking komen voor verder archeologisch onderzoek, zijn gedeselecteerd.

Bijlage 3 Fotoinventaris

Fotonummer	Spoor	Werkput	Vlak	Aard
2013-455-001				Overzicht terrein
2013-455-002				Overzicht terrein
2013-455-003				Overzicht terrein
2013-455-004		3	1	Overzicht
2013-455-005				Overzicht terrein
2013-455-006				Overzicht terrein
2013-455-007				Overzicht terrein
2013-455-008				Overzicht terrein
2013-455-009				Overzicht terrein
2013-455-010				Overzicht terrein
2013-455-011		3	1	Overzicht
2013-455-012		3	1	Overzicht
2013-455-013		3	1	Overzicht
2013-455-014		3	1	Overzicht
2013-455-015		3	1	Overzicht
2013-455-016		3	1	Overzicht
2013-455-017		3	1	Overzicht
2013-455-018		3	1	Overzicht
2013-455-019		3	1	Overzicht
2013-455-020	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-021	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-022	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-023	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-024	8 en 10	1	1	Profiel

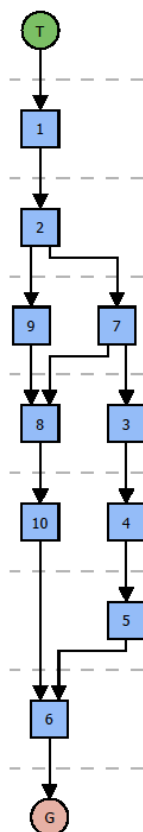
Fotonummer	Spoor	Werkput	Vlak	Aard
2013-455-025	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-026	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-027	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-028	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-029	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-030	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-031	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-032	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-033	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-034	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-035	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-036	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-037	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-038	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-039	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-040	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-041		1	1	Profiel
2013-455-042		1	1	Profiel
2013-455-043		1	1	Profiel
2013-455-044		1	1	Profiel
2013-455-045		1	1	Profiel
2013-455-046		1	1	Vlak

Fotonummer	Spoor	Werkput	Vlak	Aard
2013-455-047	8	1	1	Profiel
2013-455-048	8	1	1	Profiel
2013-455-049	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-050	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-051	8 en 10	1	1	Profiel
2013-455-052		2	1	Profiel
2013-455-053		2	1	Profiel
2013-455-054		2	1	Profiel
2013-455-055		2	1	Profiel
2013-455-056		2	1	Vlak
2013-455-057		2	1	Vlak
2013-455-058		2	1	Vlak
2013-455-059	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-060	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-061	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-062	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-063	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-064	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-065	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-066	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-067	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-068		2	1	Profiel

Fotonummer	Spoor	Werkput	Vlak	Aard
2013-455-069		2	1	Profiel
2013-455-070		2	1	Profiel
2013-455-071		2	1	Profiel
2013-455-072		2	1	Profiel
2013-455-073	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-074	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-075	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-076	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-077	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-078	5, 6 en 8	2	1	Profiel
2013-455-079	1,2 en 3	2	1	Profiel
2013-455-080	1,2 en 3	2	1	Profiel
2013-455-081		3	1	Overzicht
2013-455-082		3	1	Overzicht
2013-455-083		3	1	Overzicht
2013-455-084		3	1	Overzicht
2013-455-085		3	1	Overzicht
2013-455-086		3	1	Overzicht
2013-455-087		3	1	Overzicht
2013-455-088		3	1	Overzicht
2013-455-089		3	1	Overzicht
2013-455-090		3	1	Overzicht
2013-455-091		3	1	Overzicht

Bijlage 4 Harrismatrix

Werkput 1:

Het archeologisch vooronderzoek aan de Wijnpersstraat te Leuven

Werkput 2:

